

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากการศึกษาถึงข้อเท็จจริงภายหลังการลงไปเก็บข้อมูลในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการเมืองในการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผู้ศึกษาได้ตั้งสมมุติฐานสำหรับงานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาไว้ว่า

1. กระบวนการในการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นับตั้งแต่เริ่มใช้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 นั้น ถูกกำหนดขึ้นโดยชนชั้นนำเท่านั้น ส่วนประชาชนมิได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

2. กระบวนการกำหนดนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเป็นเรื่องของการต่อรองอำนาจของกลุ่มผลประโยชน์ รวมทั้งการกระจายและจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างลงตัวให้เป็นที่พอใจกับทุกกลุ่ม โดยมีนักการเมืองระดับชาติเป็นผู้อุปถัมภ์อยู่เบื้องหลัง

จากการตั้งสมมุติฐาน ผู้ศึกษาสามารถสรุปประเด็นต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

การกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้นเกิดจากปัจจัย 3 ประการ ผู้ศึกษาได้สรุปในประเด็นสำคัญไว้ดังนี้ กล่าวคือ

1. ปัจจัยในเชิงโครงสร้างหน้าที่

ในการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำเป็นต้องอยู่ภายในกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ

1. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2546

2. พระราชบัญญัติองค์การกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

3. ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ดังนั้น ถ้ากำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเลยขอบเขตของอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมายดังกล่าว นโยบายนั้นก็ต้องยกเลิกไป นอกจากนี้การกำหนดนโยบายยังต้องสอดคล้องกับนโยบายสาธารณะของรัฐบาล รวมทั้งแผนยุทธศาสตร์จังหวัดอีกด้วย เพื่อจะได้พัฒนาจังหวัดไปในทิศทางเดียวกัน

ในส่วนของขั้นตอนการดำเนินการกำหนดนโยบาย นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด และทีมผู้บริหารจะทำการแบ่งหมวดหมู่ นโยบายที่มีความสำคัญในด้านต่างๆ ก่อนแถลงนโยบาย และเมื่อนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดได้เข้าแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว จะมีการนำนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมาแปลงเป็นแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นการรวบรวมโครงการพัฒนา รวมถึงกิจกรรมต่างๆ ที่คาดว่าจะทำในเขตพื้นที่ต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในแต่ละปี โดยจะคิดโครงการต่างๆ ไว้ล่วงหน้าคราวละสามปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ซึ่งจะเรียกว่า แผนพัฒนาสามปี ซึ่งแผนพัฒนาสามปีนั้น จะเป็นแนวทางการพัฒนาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยแนวทางการพัฒนาจะแปลงเป็นโครงการ และกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นแผนพัฒนาสามปีจึงเป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ กิจกรรม จากแผนพัฒนาสามปีในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำงบประมาณ

2. ปัจจัยในเชิงการเมือง

การกำหนดนโยบายโดยเฉพาะในเรื่องร่างข้อบัญญัติงบประมาณเกิดจาก การใช้อิทธิพลทางการเมืองของทั้งฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภา ถึงแม้ว่าฝ่ายบริหารนั้นมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของท้องถิ่น แต่วิธีในการตัดสินใจเลือกใช้นโยบาย ตลอดจนโครงการพัฒนาต่างๆ นั้นกลับไม่มีความเด็ดขาดอย่างแท้จริงตามกฎหมายที่ระบุไว้ ในทางตรงกันข้าม ฝ่ายบริหารยังคงใช้วิธีการในลักษณะเดิม ที่ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้ามาแบ่งสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น โดยให้เห็นเหตุผลว่า "เพื่อความสะดวกในการบริหาร และลดความขัดแย้ง" ซึ่งเท่ากับเป็นการย่ำอยู่กับที่ ไม่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้มีการแบ่งแย่งอำนาจหน้าที่ออกอย่างชัดเจนระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายสภา และฝ่ายบริหารในลักษณะที่ทำให้ฝ่ายบริหารมีเสถียรภาพมากขึ้น แต่ก็ไม่ละเลยที่จะพิจารณาถึงหน้าที่ในการถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายสภา โดยสามารถเปิดอภิปรายและการตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหาร

ดังนั้นการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงเป็นการตัดสินใจของผู้นำ โดยคำนึงถึงเหตุผลทางการเมืองมากกว่าปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งมีสาเหตุมาจากกระบวนการทางการเมืองในการต่อสู้ แข่งขัน เพื่อแย่งชิงทรัพยากรอันทรงคุณค่า ให้แก่ฝ่ายของตนมากที่สุด ซึ่งภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้น ได้กำหนดกรอบข้อตกลงเพื่อเป็นการยุติความขัดแย้ง โดยจะส่งผลโดยตรงในเชิงการบริหารนั่นคือ การเกลี้ยขบประมาณการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง การให้โควตาแบ่งสรรงบประมาณแก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกท่าน อย่างเท่าๆ กัน โดยที่ผู้บริหารใช้วิธีพิจารณาจาก การคำนวณเงินงบประมาณในช่วงหนึ่งปีมีเงินงบประมาณนั้นมีจำนวนเท่าไร ถ้าแบ่งสรรให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว เพียงพอและคุ้มค่าหรือไม่ จนได้จำนวนงบประมาณที่เหมาะสม

จากการเกลี้ยขบประมาณนั้น แสดงให้เห็นขั้นตอนในการกำหนดนโยบายมีความผิดพลาด กล่าวคือ ในขั้นตอนการตัดสินใจ เพื่อเลือกนโยบายมาดำเนินการ โดยการแปลงเป็นโครงการพัฒนาต่างๆนั้น ทุกฝ่ายต้องร่วมกันคิด ต้องดูสภาพปัญหาความต้องการของประชาชนว่ามีความจำเป็นมากน้อยเร่งด่วนแค่ไหน แล้วจึงตัดสินใจโดยการพิจารณาตามระดับความสำคัญของปัญหา ไม่ควรนำเอางบประมาณเป็นตัวตั้ง แล้วต่างคนต่างคิดโครงการเพื่อที่จะนำเอาเงินงบประมาณไปแก้ปัญหา ซึ่งมักจะส่งผลร้ายมากกว่าผลดี

แต่ในขณะเดียวกันการจัดงบประมาณสำหรับพัฒนาท้องถิ่นให้กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามเกณฑ์เหล่านี้ เป็นกระบวนการที่ช่วยลดความรุนแรงทางการเมืองในการต่อสู้แย่งชิงงบประมาณของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกลุ่มต่างๆ และฝ่ายบริหาร โดยการคิดค้นสูตรในการแบ่งสรรที่เป็นธรรม และได้รับการยอมรับ โดยเป็นหลักประกันว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกคน และทุกกลุ่มจะได้รับการจัดสรรงบประมาณในจำนวนที่แน่นอน ซึ่งทำให้ปัญหาการแข่งขันเพื่อแย่งชิงงบประมาณการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้น แทบจะไม่มีปรากฏ เนื่องจากฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาได้มีการประชุมเพื่อกำหนดกติกา และแนวทางปฏิบัติในเรื่องการจัดทำงบประมาณก่อนการเข้าประชุมสภา ซึ่งส่งผลให้ในการประชุมสภาเพื่อร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายผ่านไปด้วยดี ไม่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ลงมติไม่รับรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี

ดังนั้นการกำหนดนโยบายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรผลประโยชน์ที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การ

บริหารส่วนจังหวัดได้ตั้งกติกา ข้อตกลงร่วมกันผ่านกระบวนการจัดสรร “งบประมาณการพัฒนาท้องถิ่น” คือ การลด และประสานความขัดแย้งทางการเมือง อาจกล่าวได้ว่า วิธีนี้เป็นวิธีการใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ของชนชั้นนำเท่านั้น

ดังนั้นในขั้นตอนการแปลงนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้เป็นแผนการพัฒนา เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ผู้ศึกษาพบว่า ในขั้นตอนดังกล่าว สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีการใช้กลยุทธ์ทางการเมืองเข้าแข่งขัน ต่อรองทั้งในรูปของปัจเจกบุคคล และกลุ่มทางการเมือง เพื่อแย่งชิงทรัพยากรให้เข้าสู่ตน และกลุ่มของตนให้มากที่สุด ตามข้อตกลงที่ได้ตกลงกับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้แล้ว

จากที่กล่าวมาสะท้อนให้เห็นว่านโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ถูกกำหนดขึ้นจากชนชั้นนำที่เข้ามามีบทบาทในองค์การบริหารส่วนจังหวัดในฐานะผู้บริหาร รวมทั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่พยายามเจรจาต่อรองเพื่อเรียกร้องของงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นจากผู้บริหาร ซึ่งในส่วนของพลังการผลักดันของประชาชนนั้นยังไม่ได้ได้รับความสนใจจากผู้นำเท่าที่ควร

3. ปัจจัยจากนักการเมืองระดับชาติ

จากการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในครั้งนี้ จะเห็นปรากฏการณ์ที่ “พรรคการเมือง” ซึ่งเป็นสถาบันทางการเมืองอย่างเป็นทางการเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในเรื่องของการสนับสนุนกลุ่มผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ลงแข่งขันในนามพรรคการเมือง ซึ่งจะแสดงออกโดยการใช้ชื่อพรรคการเมืองนำหน้าชื่อกลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มไทยรักไทยอยุธยา และกลุ่มไทยรักไทยกรุงเทพฯ ซึ่งในแต่ละกลุ่มจะมีนักการเมืองระดับชาติของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่สังกัดพรรคไทยรักไทยที่ต่างฝ่ายต่างแบ่งกลุ่มสนับสนุนตัวแทนของตนลงสมัครรับเลือกตั้งอย่างชัดเจนจนทำให้เกิดการกระทบกระทั่งกันเกิดขึ้น

ส่วนสาเหตุที่ทำให้นักการเมืองระดับชาติต้องให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นตัวแทนของกลุ่มเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น คือ ฐานเสียงสำคัญของนักการเมืองระดับชาติ ก็คือฐานเสียงเดียวกับนักการเมืองท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งฐานเสียงของนายก และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งถ้ารักษาฐานเสียงในระดับท้องถิ่นไว้ได้ ก็เท่ากับว่าเป็นการสร้างหลักประกันให้กับอนาคตทางการเมืองของนักการเมืองระดับชาติด้วย ซึ่งภายใต้โครงสร้างความสัมพันธ์ของนักการเมืองระดับชาติกับนักการเมืองระดับท้องถิ่น ตามรูปแบบนี้ ทำให้เห็นการบูรณาการของทั้ง

สองกลุ่มอย่างชัดเจน จนกลายเป็นกลุ่มเดียวกัน นักการเมืองท้องถิ่นจึงคล้ายกับเป็น “จักรกลทางการเมือง” ที่อยู่ในพื้นเพของของกลุ่มนักการเมืองระดับชาติ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ภายใต้ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ การเมืองในระดับท้องถิ่นจึงมีลักษณะเป็นการขยายอิทธิพล หรือรักษาฐานอำนาจเพื่อผูกขาดการเป็นผู้นำการเมืองภายในพื้นที่นั้นๆ นั่นเอง

ด้วยเหตุนี้การเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น จึงกลายเป็นพื้นที่ที่บรรดา “จักรกลการเมือง” เข้ามามีบทบาททำงานในทางการเมืองอย่างเป็นทางการ หรือกล่าวอีกในหนึ่งคือ การผูกขาด และรักษาการเป็นผู้นำของกลุ่มนักการเมืองระดับชาติ ถูกกระทำการพัฒนาจักรกลทางการเมืองที่แต่เดิมเคยเป็นแค่ “หัวคะแนน” มาสู่การเข้าไปลงสมัครรับเลือกตั้งในการเมืองระดับท้องถิ่นนั่นเอง กลุ่มการเมืองอย่างไม่เป็นทางการจึงเริ่มเข้ามามีบทบาทในการเมืองอย่างเป็นทางการมากขึ้น โดยเข้าควบคุมกลไกโดยการกำหนดนโยบายเพื่อให้เกิด “โครงการพัฒนาท้องถิ่น” ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการรักษาฐานเสียง และขยายอิทธิพลของกลุ่มการเมืองเหล่านี้อย่างชอบธรรม เช่น การพาประชาชนที่เป็นหัวคะแนน และฐานเสียงไปศึกษาดูงานที่ภูเก็ต และเชียงใหม่ หลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2548 เป็นต้น

ดังนั้นความพยายามที่จะรักษาฐานเสียงจึงเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรงระหว่างกลุ่มไทยรักไทยกรุงเทพฯ และกลุ่มไทยรักไทยอยุธยาที่ต่างฝ่ายต่างมีนักการเมืองระดับชาติพรรคไทยรักไทยที่หนุนหลังและให้การสนับสนุนเพื่อให้ “จักรกลทางการเมือง” เป็นตัวแทนของกลุ่มลงสมัครรับเลือกตั้งให้เพื่อจะได้มีอำนาจบริหารท้องถิ่นอย่างเป็นทางการ ซึ่งจะโยงไปถึงการเพิ่มเงินอุดหนุนและงบการลงทุนที่มากขึ้นในเขตพื้นที่หาเสียง ซึ่งก็คือการรักษาฐานเสียงนั่นเอง

จากที่กล่าวมาทำให้เห็นบทบาทของพรรคการเมือง และนักการเมืองระดับชาติที่เข้ามามีบทบาทต่อการเมืองท้องถิ่นมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากฐานคะแนนเสียง และอิทธิพลระหว่างนักการเมืองระดับชาติกับนักการเมืองระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีความทับซ้อนและเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน ดังนั้นการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงมีส่วนที่เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อนักการเมืองระดับชาติ

การอภิปรายผลทางทฤษฎี

การศึกษาเรื่อง การเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีข้อค้นพบทางการศึกษาที่น่าสนใจและสอดคล้องกับกรอบการศึกษาเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย ของ ทศพร สิริสัมพันธ์ ในปี 2535 ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางด้านการเมือง อันได้แก่ การต่อสู้ ความขัดแย้ง การเจรจาต่อรองและการประนีประนอมระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคลต่างๆ เกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางด้านนโยบาย เพราะจากการศึกษาชิ้นนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า ในการจัดทำนโยบายจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีการ

ประนีประนอมและการต่อรองทางการเมืองระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อลดความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองทั้งสองกลุ่ม การจัดทำนโยบายงบประมาณนี้จึงกล่าวได้ว่าเป็นการตอบสนองทางการเมืองมากกว่าการจัดทำนโยบายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ สะท้อนให้เห็นว่า กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะท้องถิ่นอยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ และการเมืองแบบเครือญาติ ทำให้เห็นชัดเจนว่า กระบวนการสร้าง และจรรโลงประชาธิปไตยในสังคมไทยโดยฝ่ายกระบวนการอำนาจ เป็นเพียงการย้ายอำนาจจากระบบราชการผ่านกระบวนการกำหนดนโยบายที่ถูกครอบงำโดยข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคที่เข้ามามีบทบาทในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มาสู่ชนชั้นนำอีกกลุ่มหนึ่งเท่านั้น

จากเงื่อนไขทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของกรอบการวิเคราะห์การเมืองในการกำหนดนโยบาย โดยเฉพาะเงื่อนไขทางการเมือง ซึ่งการให้ความสำคัญกับเงื่อนไขดังกล่าวสำหรับการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการกำหนดนโยบาย ได้ช่วยขยายกรอบการวิเคราะห์กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะภายใต้บริบทของประชาธิปไตยในสังคมกำลังพัฒนา ดังเช่น ประเทศไทยในปัจจุบันที่แม้ว่าจะมีการกำหนดหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย แต่ในข้อเท็จจริงแล้วการมีส่วนร่วมดังกล่าวเป็นเพียงหลักการที่กำหนดได้โดยไม่เคยนำไปสู่ขั้นตอนของการปฏิบัติอย่างแท้จริง ดังที่ได้สะท้อนผ่านการศึกษาในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการเมืองในการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ผู้ศึกษาได้สรุปให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งสะท้อนให้เห็นความจริงที่เกิดขึ้นภายหลังจากมีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรงครั้งแรก ซึ่งนับว่ามีความสำคัญต่ออนาคตการปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่การพัฒนา และส่งเสริมประชาธิปไตย จากการศึกษาผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะที่คาดว่า จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ กล่าวคือ

ในงานวิจัยครั้งนี้ได้มีศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดผ่านแนวทางการศึกษาจากกระบวนการกำหนดนโยบาย โดยมุ่งเน้นที่ตัวแบบชนชั้นนำ ซึ่งผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า กระบวนการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยังคงยึด

โยงกับการตัดสินใจของผู้นำ ผ่านการเจรจาต่อรองเพื่อดึงผลประโยชน์ให้ตนเองและพวก รวมทั้งระบบอุปถัมภ์ที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองระดับชาติ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นข้อจำกัดที่ทำให้การกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ด้วยเหตุนี้ควรรหาแนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งพลังจากภาคประชาชนเพื่อร่วมในการผลักดันนโยบายในองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยต้องเร่งให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีอำนาจในการร่วมตัดสินใจกำหนดนโยบาย เพื่อจัดสรรทรัพยากร และงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างแท้จริง